

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtiokonttorista

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki valtiokonttorista, jolla korvattaisiin nykyinen vuodelta 1978 oleva laki. Uuden lain tarve johtuu valtiokonttorin siirtymisestä tulosohjauskäytäntöön vuonna 1991.

Ehdotetulla lailla myös lakkautetaan valtiokonttorissa toimiva oikaisulautakunta. Lakkautaminen liittyy valtion eläkelain muuttamista koskevaan hallituksen esitykseen.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1991.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Valtiokonttorin toiminnan lainsäädännöllinen perusta on valtiokonttorista 13 päivänä tammikuuta 1978 annetussa laissa (18/78) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Koska valtiokonttori siirtyy vuoden 1991 alusta tulosjohtamiskäytäntöön, ehdotetaan koko laki muutettavaksi niin, että se vastaisi muutoksen henkeä. Nykyinen laki ei sisällöltään eikä sanamuodoltaan enää vastaa nykyaikaisen hallintolain vaatimuksia.

Valtiokonttorin nykyisen lain 1 §:n tehtäväluetteloon on koottu eri osastoille kuuluvat keskeisimmät tehtävät. Tulosjohtamiskäytäntöön siirryttäessä osastojako lakkaa ja valtiokonttorin toimintaorganisaatio muodostuu tulosohjauksen edellyttämän tehtävärakenteen mukaisesti seuraavista kuudesta tulosyksiköstä: Rahoituspalvelut, Antolainaus, Eläkkeet, Vahingonkorvaukset, Hallintopalvelut, Henkilöstöpalvelut. Lisäksi on sisäisten palvelujen tulosyksikkö sekä esikuntayksikkö. Tulosyksiköistä on tarkoitus säätää asetuksessa ja valtiokonttorin työjärjestyksessä.

Nykyisen valtionvelka- ja lainananto-osaston tehtävistä lainojen hoitoon liittyvät tehtävät tulevat kuulumaan Antolainaus-tulosyksikölle sekä muut tehtävät Rahoituspalvelut-tulosyksikölle. Keskuskirjanpito-osaston tehtävät tulevat kuulumaan Hallintopalvelut-tulosyksikölle, jolle siirtyvät myös nykyisellä henkilöstöhallinto-osastolla olevat valtion henkilöstöhallinnon tietojärjestelmien hoitoon liittyvät tehtävät.

Nykyisen eläkeosaston tehtäviä hoitamaan perustetaan Eläkkeet-tulosyksikkö. Henkilöstöhallinto-osaston tehtävistä valtion työpaikka-terveydenhuoltoa, kuntoutusta ja työsuojelua sekä uudelleensijoittamista ja uudelleenkouluttamista koskevat tehtävät tulevat kuulumaan Henkilöstöpalvelut-tulosyksikölle ja muut tehtävät Vahingonkorvaukset-tulosyksikölle.

Valtiokonttorissa on toiminut eläkeasioissa tehtyjen oikaisuvaatimusten ratkaisua varten oikaisulautakunta. Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen valtion eläkelain muuttamisesta (HE 158/90) siten, että valtiokonttorin oikaisulautakunnan sijaan perustetaan itsenäinen muutoksenhakuelin, valtion eläkelautakunta. Lakiehdotukseen ei näin ollen sisälly oikaisulautakuntaa koskevaa säädöstä.

Ehdotettuun lakiin ei myöskään sisällytettäisi säännöksiä muistakaan valtiokonttorin yhteydessä toimivista lauta- ja neuvottelukunnista, vaan niistä säädettäisiin erikseen.

Nykyisen lain 4 §:n säännös menettelystä määrättäessä korvausta valtiokonttorin palveluksessa olevan aiheuttamasta vahingosta ehdotetaan tarpeettomana kumottavaksi samoin kuin 5 §:n säännös korostetusta vahingonkorvausvastuusta. Valtiokonttorin virkamiesten ja työntekijöiden vahingonkorvausvastuuseen sovellettaisiin vahingonkorvauslain (412/74) säännöksiä.

2. Esityksen hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset

Siirtymisellä tulosohjaukseen pyritään tehostamaan ja kehittämään valtiokonttorin toimintaa ja ohjattavuutta. Muutoksella pyritään myös luomaan edellytykset valtiokonttorin toiminnan joustavalle muuttamiselle palvelujen kysynnän mukaan. Muutos mahdollistaa toiminnan mukauttamisen tulosohjaukseen sekä viraston voimavarojen joustavan käytön ja luonnollisesti edellytyksiä valtiokonttorin palvelutoiminnan kehittämiseksi ja tuottavuuden nostamiseksi.

Muutoksesta ei aiheudu kustannuksia eikä se vaikuta henkilöstön määrään.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lain sisältö

1 §. Pykälässä on yleisäännös valtiokonttorin toimialasta valtiovarainministeriön alaisena monitoimialavirastona. Valtiokonttorin nykyinen osasto- ja toimistojakoon perustuva organisaatio poistuu siirryttäessä tulosohjaukseen.

2 §. Valtiokonttorin tehtävät ovat nykyisin osaksi valtiokonttorista annettussa laissa ja osaksi muissa säädöksissä. Jotta tämä hajanaisuus poistuisi ja valtiokonttorin tehtävät säädettäisiin riittävän kattavasti, ehdotetaan lain 2 §:ään luetteloa valtiokonttorin tärkeimmistä tehtävistä.

Säännöksen ensimmäisessä kohdassa on lueteltu valtiokonttorin varsinaiset palvelutehtävät. Toisessa kohdassa on ilmaistu valtiokonttorin tehtävä valtion keskeisenä taloushallinto- viranomaisena. Kolmantena keskeisenä tehtäväryhmänä on huolehtia valtion tehtävistä eläke- ja vahingonkorvausasioissa. Näiden tehtävien lisäksi valtiokonttori suorittaa ne muut tehtävät, jotka sille erikseen säädetään tai määrätään.

3 §. Pykälän 1 momentin säännös valtiokonttorin johtokunnasta vastaa sisällöltään nykyisen lain 2 §:n 1 momenttia kuitenkin siten muutettuna, että johtokuntaa koskevat tarkemmat määräykset ehdotetaan annettavaksi asetuksella.

Oikaisulautakunnan tilalle perustettavaa valtion eläkelautakuntaa koskevat säännökset on ehdotettu sisällytettäväksi valtion eläkelakiin (HE 158/90). Oikaisulautakunnan esittelijöinä toimivat virkamiehet on tarkoitus siirtää 1.3.1991 lukien valtion eläkelautakunnan virkamiehiksi.

4 §. Valtiokonttorin vakuuksien hoitoon liittyvien tehtävien kannalta on tarpeen säilyttää laissa säännös asiakirjojen lähettämisestä kirjassa oikeudelle tai tuomiokunnan tuomarille. Säännös vastaa nykyisen lain 6 §:ää.

5 §. Viranomaisten virka-avusta valtiokonttorille on säännös nykyisen lain 7 §:ssä ja se ehdotetaan siirrettäväksi muuttamattomana uuteen lakiin.

6 §. Valtiokonttorista annettavassa asetuksessa ja sen nojalla annettavassa työjärjestyksessä on tarkoitus säätää tulosohjauksen edellyttämistä organisaation muutoksista.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivästä maaliskuuta 1991 ja sillä kumotaan lain voimaan tullessa valtiokonttorista 13 päivänä tammikuuta 1978 annettu laki (18/78). Valtiokonttorin oikaisulautakunnan muutos valtiovarainministeriön yhteydessä toimivaksi valtion eläkelautakunnaksi on ehdotuksessa valtion

eläkelain muuttamisesta myös ehdotettu toteutettavaksi 1.3.1991.

Koska valtiokonttori siirtyy toimimaan tu-
losyksiköihin jakautuneena, ehdotetaan samal-
la, että valtiokonttorin kaikki virat muutetaan
valtiokonttorin yhteisiksi. Tämä koskisi myös

valtion virkamieslain 5 §:n 2 momentissa tar-
koitettuja erittelyvirkoja.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Edus-
kunnalle hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

L a k i

valtiokonttorista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Valtiovarainhoitoon ja valtion henkilöstö-
hallintoon kuuluvia tehtäviä varten on valtio-
varainministeriön alaisena valtiokonttori.

2 §

Valtiokonttorin tehtävänä on, ellei jonkin
asian osalta ole toimivallasta toisin säädetty

1) järjestää rahoitus-, sijoitus-, velanhoito-
ja lainanhoitopalveluja sekä työterveys- ja
muita henkilöstöpalveluja valtion virastoille ja
laitoksille;

2) hoitaa valtion keskuskirjanpitoa; sekä

3) huolehtia valtion eläke- ja vahingonkor-
vausasioista.

Lisäksi valtiokonttori suorittaa ne muut teh-
tävät, jotka on säädetty tai määrätty sen hoi-
dettavaksi.

3 §

Valtiokonttorissa on johtokunta, jonka teh-
tävistä, kokoonpanosta ja asettamisesta sääde-
tään asetuksella.

4 §

Valtiokonttorilla on oikeus lainhuudatus- ja

kiinnitysasioissa lähettää asiakirjat kirjeessä
asianomaiselle oikeudelle tai tuomiokunnan
tuomarille.

5 §

Valtion ja kunnan sekä muun julkisyhteisön
viranomaiset ovat velvolliset kukin toimival-
tansa rajoissa antamaan valtiokonttorille sen
pyytämää virka-apua.

6 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytän-
töönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

7 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Tällä lailla kumotaan valtiokonttorista 13
päivänä tammikuuta 1978 annettu laki (18/78)
siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Tämän lain voimaan tullessa valtiokonttorin
virat tulevat valtiokonttorin yhteisiksi.

Toimenpiteisiin tämän lain täytäntöönpane-
miseksi voidaan ryhtyä ennen sen voimaantu-
loa.

Helsingissä 26 päivänä lokakuuta 1990

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Matti Louekoski*

